

Rapport
Landschappelijk bodemonderzoek Statiestraat, Kalmthout (B)

J. Wijnen

Administratieve gegevens

Laagland Archeologie VOF werd door Steen Vastgoed aangesteld om een landschappelijk booronderzoek uit te voeren op een terrein gelegen aan de Statiestraat te Kalmthout.

Het terrein is aan de straatkant aan de westzijde bebouwd met een woonhuis. Verder ligt er een weg en verharding voor de ontsluiting aan de westzijde van het terrein naar vrijstaande loods ongeveer midden op het terrein. Volgens Jonathan Goossens van Steen Vastgoed heeft er op vrijwel het gehele terrein een timmerfabriek gestaan. Afgezien van de boven beschreven loods is deze geheel verdwenen en is het terrein in gebruik als tuin.

Onderstaande tabel vat de administratieve gegevens van het project samen.

Projectnummer Laagland Archeologie	KAST17
Projectnr. Klant (CGP)	2017H74
Projectnaam	Statiestraat te Kalmthout
Opdrachtgever	Steen Vastgoed Hoogboomsteenweg 181 B2 2950 Kapellen
Werf	Statiestraat te Kalmthout
Kadastrale Gegevens	KALMTHOUT 1e AFD, sectie G, percelen 0828/00K000, 0828/00H000, 0827/00S000, 0827/00T000, 0829/00R000
Bounding Box	X Y 155946,363 231847,712 157646,363 231847,712 155946,363 230857,712 157646,363 230857,712
Topografische kaart	7/3-4 Essenhoek-Kalmthout
Geplande ingreep	- sloop bestaande bebouwing en verharding - nieuwbouw meergezinswoning en ondergrondse parking
Oppervlakte totale plangebied	ca. 7.207 m ²
Datum uitvoering	6-6-2017
Datum rapportage	31-7-2017
Projectleider	Dr. Jeroen Wijnen Senior KNA Prospector en senior KNA Fysisch Geografisch Specialist (Registratienummer Actorregister Archeologie: 720749) /Aardkundige
Thesaurus	Landschappelijk bodemonderzoek

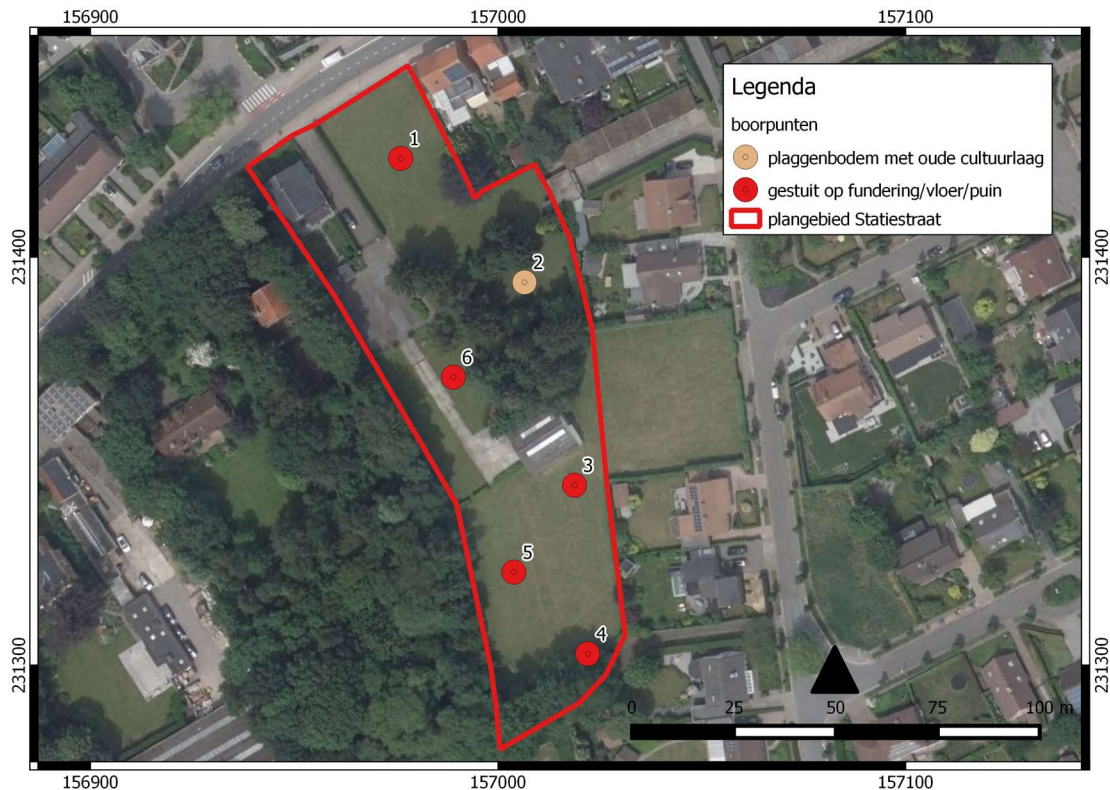
Uitvoering

Bij het booronderzoek is een boorgrid van 40 x 20 m gehanteerd (Afbeelding 1). Het booronderzoek is uitgevoerd met een edelmanboor met een diameter van 7 cm. De bodemstalen zijn door aardkundige dr. Jeroen beschreven conform de methodiek om bodems te beschrijven volgens de FAO guidelines for soil description, gepubliceerd in: FAO (2006) Guidelines for Soil Description, 4e editie, Rome. De beschrijvingen en het pedogenetisch profiel werden geregistreerd in het softwarepakket Boorstaten!. De boorprofielen werden gefotografeerd.

De bodemkundige beschrijvingen conform de vereisten volgens de Code van Goede Praktijk worden als bijlagen toegevoegd (boorstaten, boorbeschrijvingen).

Resultaten bodemkundig onderzoek

Het landschappelijk booronderzoek is uitgevoerd op dinsdag 6 juni 2017.

Afbeelding 1. Aangetroffen bodemopbouw bij het landschappelijke booronderzoek.

Op een groot deel van het terrein moet bebouwing hebben gestaan van een timmerfabriek, die afgezien van een enkele loods geheel is verdwenen. Althans verdwenen, drie van de zes boringen stuitten deze vrijwel direct onder de grasmat tot ca. 10 cm (boring 3, 5 en 6), terwijl boring 1 bij de eerste poging op 50 cm –mv stuitte en de tweede poging op 60 cm –mv. Boring 4 kon aanvankelijk tot 30 cm –mv door een 10 cm dunne bouwvoor en 20 cm puin van kalkzandsteen, totdat ook deze stuitte. Alleen boring 2 kon worden doorgezet tot in de ondergrond.

Alleen boring 2 kon worden doorgezet tot in de ondergrond, die vanaf 70 cm –mv is aangetroffen. De ondergrond bestaat uit afzettingen van de Formatie van Wildert die zijn afgezet onder periglaciale omstandigheden gedurende de Pleniglaciale periode (Brabantiaan) van de laatste ijstijd (Weichseliaan).¹ De afzettingen van de Formatie van Wildert bestaan uit lichtgeel, zeer fijn zand (C-horizont).

In de humeuze bovengrond (A-horizont) konden twee subhorizonten worden onderscheiden. Tot 65 cm –mv is donker grijsbruin, humeus, zeer fijn zand aangetroffen en tot 70 cm is grijsbruin, humeus, zeer fijn zand aangetroffen. Deze opbouw is karakteristiek voor een plaggenbodem bovenop een oude cultuurlaag. Plaggenbodems zijn ontstaan doordat men in de Middeleeuwen en Nieuwe tijd plaggenmest gebruikte voor het bemesten van de akkers. Deze plaggenmest was afkomstig uit de potstallen waarin men het vee hield en waarin bosstrooisel en/of heideplaggen werden aangebracht en de mest werd opgespaard. De door het plaggendeek afgedekte oude cultuurlaag representeert de bewerkte bodem die ontstond voor het landbouwsysteem dat een plaggenbemesting toepaste. De bodems waarop men een plaggenbemesting toepaste zijn die bodems die van nature een voldoende bodemvruchtbaarheid hebben voor het gebruik als bouwland.

Van zes boringen zijn er vijf boringen gestuit op vloeren en/of funderingen. De enige boring die kon worden doorgezet leverde een mooi intact profiel op van een plaggenbodem met oude cultuurlaag.

¹ Bogemans, 1997, 17 (in deze publicatie bekend als de Formatie van Gent).

Het is niet duidelijk of er onder de vloeren en/of funderingen in boring 3, 4, 5 en 6 nog een intact bodemprofiel aanwezig is, omdat deze op 10 à 30 cm diepte zijn gestuit. Hetzelfde geldt voor boring 1, maar daar is de boring op grotere diepte gestuit (60 cm –mv). Op de locatie van deze boring is het meest waarschijnlijk dat de bodemopbouw tot in de C-horizont is verstoord, terwijl in de overige boringen de ondergrond mogelijk wordt afgedekt door een rest van een plaggenbodem.

Afbeelding 2. Foto's van de boorprofielen.

Literatuur

Bogemans, F., 1997: *Toelichting tot de Quartairgeologische kaart, Kaartblad 1-7 Essen-Kapellen*, Leuven.